

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Chemii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2014/2015**

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: szkolny

Data: 24 listopada 2014 r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 14 stron (część I – 14 zadań, część II – 7 zadań).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” bezpośrednio na arkuszu.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. W trakcie konkursu możesz korzystać z kalkulatora.
10. Tabela rozpuszczalności oraz układ okresowy pierwiastków znajdują się na końcu arkusza.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **51**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	Część I	Część II							Razem
	1-14	1	2	3	4	5	6	7	
Liczba punktów możliwych do zdobycia	14	8	3	4	5	16	6	4	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu									

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący - .....
2. Członek - .....
3. Członek - .....
4. Członek - .....

Część I. TEST WYBORU (0 – 14 p.)

Test zawiera zadania, w których podano propozycje czterech odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa. Prawidłową odpowiedź zaznacz znakiem X. W razie pomyłki błędą odpowiedź zakreśl kółkiem i ponownie zaznacz znakiem X odpowiedź właściwą.

Zadanie 1. (1 p.)

Wskaż zestaw substancji, które po wprowadzeniu do wody z dodatkiem fenoloftaleiny spowodują zmianę barwy roztworu na malinową.

- A. Na_2O , Cu_2O , BaO , K
- B. $\text{Pb}(\text{OH})_2$, $\text{Ba}(\text{OH})_2$, Na_2O , CaO
- C. Cs_2O , $\text{Sr}(\text{OH})_2$, CaO , K
- D. NaOH , Pb , K_2O , $\text{Ca}(\text{OH})_2$

Zadanie 2. (1 p.)

Techniczny tlenek siarki(IV) zawiera śladowe ilości pary wodnej, którą można usunąć przy użyciu:

- A. stężonego kwasu siarkowego(VI)
- B. stałego wodorotlenku sodu
- C. wodnego roztworu wodorotlenku sodu
- D. wapna palonego

Zadanie 3. (1 p.)

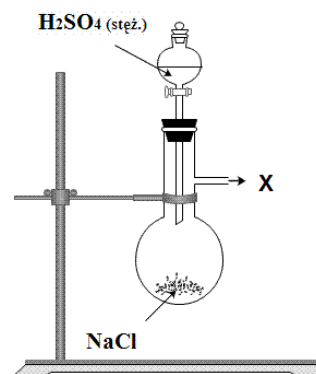
Aniony chlorkowe mogą zostać wykryte w roztworze za pomocą roztworu zawierającego jony:

- A. Na^+
- B. NH_4^+
- C. Ba^{2+}
- D. Ag^+

Zadanie 4. (1 p.)

Gaz oznaczony literą X na schemacie obok:

- A. ma mniejszą gęstość niż powietrze
- B. posiada zapach zgniłych jaj
- C. zabarwia zwilżony papierek uniwersalny na niebiesko
- D. dobrze rozpuszcza się w wodzie

Zadanie 5. (1 p.)

Która metoda rozdziału mieszanin wykorzystuje różnicę w rozpuszczalności składnika w dwóch nie mieszających się ze sobą cieczach?

- A. ekstrakcja
- B. chromatografia
- C. destylacja
- D. krystalizacja

Zadanie 6. (1 p.)

W tyglu wymieszano 12,7 g żelaza i 6,4 g siarki, a następnie poddano reakcji. W wyniku reakcji otrzymano 17,6 g siarczku żelaza(II). Jaki procent masy mieszaniny poreakcyjnej stanowił produkt reakcji?

- A. 100%
- B. 92%
- C. 72%
- D. 36%

Zadanie 7. (1 p.)

Który z gazów nie jest gazem cieplarnianym?

- A. para wodna
- B. tlenek węgla(IV)
- C. metan
- D. argon

Zadanie 8. (1 p.)

W którym przypadku reakcja nie zachodzi?

- A. $\text{ZnO} + \text{HNO}_3 \rightarrow$
- B. $\text{CO} + \text{NaOH} \rightarrow$
- C. $\text{CuO} + \text{HCl} \rightarrow$
- D. $\text{CO}_2 + \text{K}_2\text{O} \rightarrow$

Zadanie 9. (1 p.)

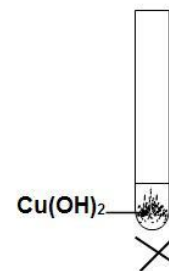
Wiedząc, że prot to izotop wodoru o liczbie masowej 1, a deuter to izotop wodoru o liczbie masowej 2 ustal, w którym z podanych zestawów uszeregowano cząstki według rosnącej masy.

- A. proton, elektron, jądro deuteru, atom protu
- B. elektron, proton, atom protu, jądro deuteru
- C. elektron, proton, jądro deuteru, atom protu
- D. proton, elektron, atom protu, jądro deuteru

Zadanie 10. (1 p.)

Przeprowadzono doświadczenie przedstawione na schemacie. Które z poniższych zdań może stanowić obserwację do tego doświadczenia?

- A. Niebieski osad zmienił barwę na czarną.
- B. Wodorotlenek miedzi(II) rozkłada się w skutek ogrzewania.
- C. Niebieski wodorotlenek miedzi(II) rozkłada się do czarnego tlenku miedzi(II) i wody.
- D. Wodorotlenek miedzi(II) jest związkiem nietrwałym.

Zadanie 11. (1 p.)

Jodek azotu(III) o wzorze NI_3 jest substancją niezwykle niestabilną. Pod wpływem dotyku rozkłada się wybuchowo na jod i azot. Które równanie prawidłowo przedstawia reakcję rozkładu jodku azotu(III)?

- A. $2 \text{NI}_3 \rightarrow \text{N}_2 + 3 \text{I}_2$
- B. $2 \text{NI}_3 \rightarrow \text{N}_2 + 6 \text{I}$
- C. $2 \text{NI}_3 \rightarrow 2\text{N} + 3 \text{I}_2$
- D. $2 \text{NI}_3 \rightarrow \text{N}_2 + 2 \text{I}_3$

Zadanie 12. (1 p.)

Stopem metali nie jest:

- A. duraluminium
- B. mosiądz
- C. amalgamat
- D. hematyt

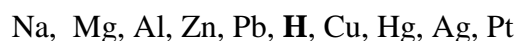
Zadanie 13. (1 p.)

Stosunek masowy pierwiastków w kwasie siarkowym(VI) wynosi:

- A. 1 : 16 : 24
- B. 1 : 16 : 32
- C. 1 : 32 : 48
- D. 1 : 32 : 64

Zadanie 14. (1 p.)

Poniżej przedstawiono fragment szeregu aktywności metali:

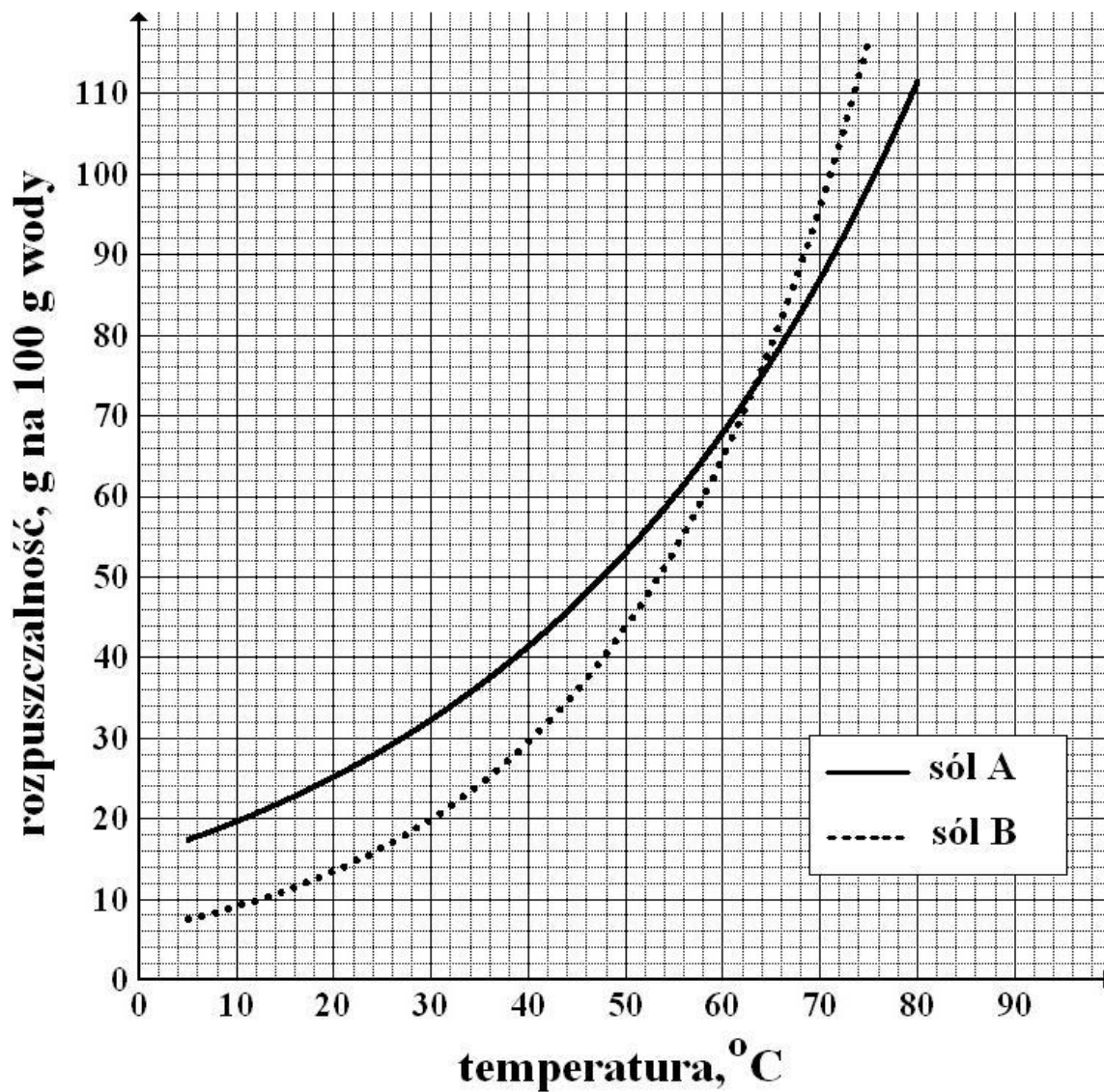
Spośród poniższych zdań wskaż zdanie prawdziwe.

- A. Miedź reaguje z kwasem chlorowodorowym.
- B. Rtęć reaguje ze wszystkimi kwasami.
- C. Magnez wypiera wodór z kwasu chlorowodorowego.
- D. Glin nie reaguje z kwasami beztlenowymi.

Część II. ZADANIA PROBLEMOWO-RACHUNKOWE (0 – 46 p.)

Zadanie 1. (8 p.)

Na poniższym wykresie pokazano zależność rozpuszczalności od temperatury dla dwóch soli A i B.

- a) Podaj temperaturę, w której rozpuszczalność soli A jest taka sama jak rozpuszczalność soli B w temperaturze 42 °C.

.....

- b) Ustal, w jakiej temperaturze stężenie nasyconego roztworu soli A wynosi 49%. Zapisz obliczenia. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Szukana temperatura wynosi .....

- c) Przygotowano 200 g nasyconego roztworu soli B o temperaturze 40 °C. Następnie roztwór ochłodzono o 10 °C. Oblicz, ile gramów soli B wykrystalizuje z roztworu. Wynik zapisz z dokładnością do jednego miejsca po przecinku. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Masa soli B, która wykrystalizuje, wynosi .....

Zadanie 2. (3 p.)

Masa cząsteczkowa pewnego tlenku azotu jest równa 92 u. Stosunek masowy azotu do tlenu w tym związku wynosi 1 : 2,284. Wykonując odpowiednie obliczenia, ustal wzór rzeczywisty cząsteczki tego tlenku. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Wzór rzeczywisty tlenku azotu, o którym mowa w zadaniu, to .....

Zadanie 3. (4 p.)

Ile cm^3 wody utlenionej (3-procentowy roztwór nadtlenu wodoru) o gęstości $1,01 \text{ g/cm}^3$ można otrzymać w wyniku rozcieńczenia wodą 20 cm^3 30-procentowego roztworu nadtlenu wodoru o gęstości $1,11 \text{ g/cm}^3$. Wynik podaj z dokładnością do jednośc. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Objętość wody utlenionej wynosi .....

Zadanie 4. (5 p.)

Wykonano pięć doświadczeń, do przeprowadzenia których wykorzystano następujące odczynniki:

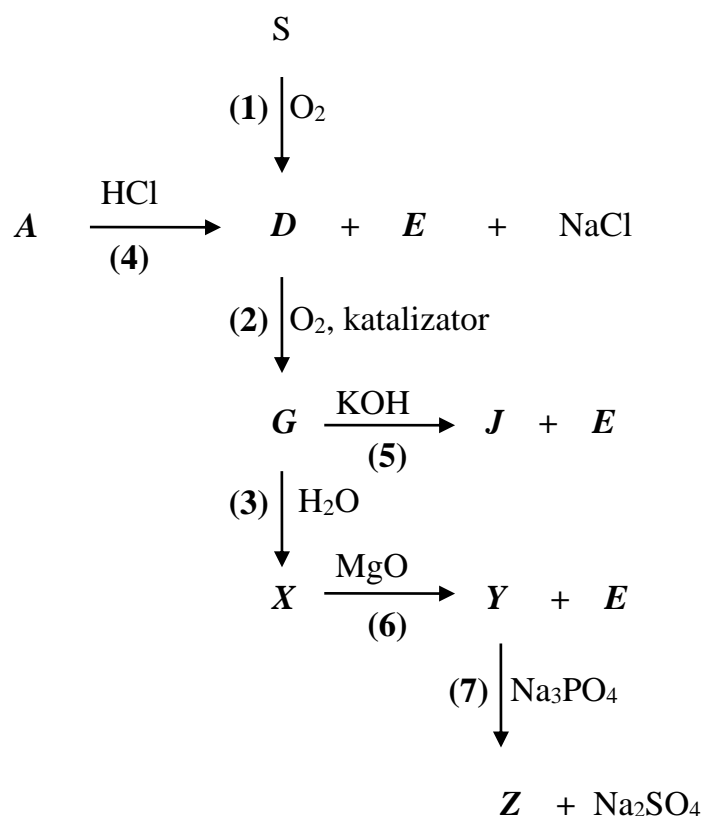
roztwór $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, roztwór H_2O_2 , roztwór Na_2SO_4 , roztwór NaOH , roztwór CuCl_2 , H_2O , NH_4Cl , Zn , CaO , MnO_2

Observacje z doświadczeń zestawiono w tabeli. Uzupełnij tabelę, wpisując przy każdym doświadczeniu nazwy dwóch spośród wymienionych wyżej odczynników. W przypadku związków chemicznych podaj nazwy systematyczne. **Każdy odczynnik możesz wykorzystać tylko raz.**

	Observacje	Odczynnik 1	Odczynnik 2
1	Zwilżony papierek uniwersalny po zbliżeniu do wylotu probówki przyjął barwę niebieską.		
2	Wytrącił się biały osad.		
3	Na powierzchni metalu osadził się osad o barwie czerwono-brązowej.		
4	Temperatura powstałego roztworu znacznie wzrosła. Papierk uniwersalny po zanurzeniu w roztworze przyjął barwę niebieską.		
5	Wydzielił się bezbarwny, bezwonny gaz.		

Zadanie 5. (16 p.)

a) Ustal wzory sumaryczne substancji oznaczonych literami *A*, *D*, *E*, *G*, *J*, *X*, *Y*, *Z*.

<i>A</i> -	<i>J</i> - .....
<i>D</i> -	<i>X</i> - .....
<i>E</i> -	<i>Y</i> - .....
<i>G</i> -	<i>Z</i> - .....

b) Narysuj wzór strukturalny substancji oznaczonej literą *X*.

c) Napisz równania reakcji 1, 2 i 3 w formie cząsteczkowej.

reakcja (1).....

reakcja (2).....

reakcja (3) .....

d) Napisz równania reakcji 4 i 5 w formie jonowej pełnej.

reakcja (4).....

reakcja (5).....

e) Napisz równania reakcji 6 i 7 w formie jonowej skróconej.

reakcja (6).....

reakcja (7).....

Zadanie 6. (6 p.)

W tabeli przedstawiono krótkie charakterystyki trzech pierwiastków oznaczonych literami X, Y i Z.

Pierwiastek	Charakterystyka
X	Ciemnobrunatna, gęsta i lotna ciecz o drażniącym zapachu, powoduje bolesne oparzenia skóry.
Y	Srebrzystoszary metal, którego chlorek jest głównym składnikiem soli kamiennej.
Z	Bezbarwny gaz, który w stanie wolnym występuje w postaci cząsteczek dwu- lub trójatomowych, a po skropleniu przechodzi w ciecz o kolorze bładoniebieskim.

a) Podaj nazwy pierwiastków ukrytych pod literami X, Y i Z.

X - .....

Y - .....

Z - .....

b) Napisz powłokową konfigurację elektronową atomu pierwiastka Z.

.....

c) Podaj typ wiązania chemicznego, jakie występuje pomiędzy X i Y w ich związku chemicznym.

.....

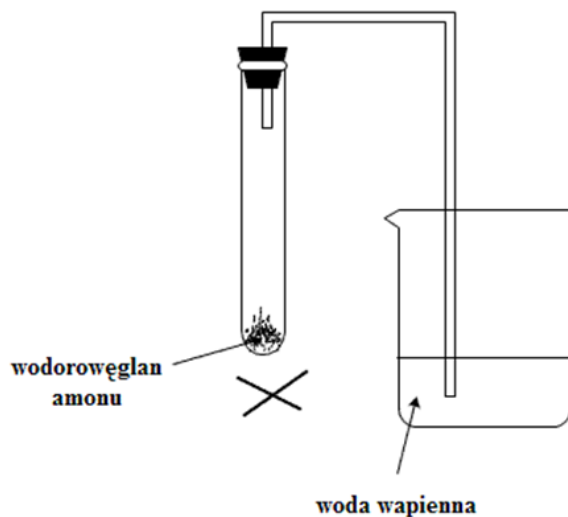
d) Napisz równanie reakcji związku chemicznego pierwiastków Y i Z z wodą (w formie cząsteczkowej).

.....

Zadanie 7. (4 p.)

W skład niektórych proszków do pieczenia wchodzi wodorowęglan amonu o wzorze NH_4HCO_3 . W wyniku rozkładu termicznego tej soli powstają trzy produkty.

Na poniższym rysunku został przedstawiony schemat doświadczenia, w którym ogrzewano stały wodorowęglan amonu.

- a) Napisz, jakie zmiany można zaobserwować w zlewce w wyniku przeprowadzonego eksperymentu.

.....

- b) Napisz w formie cząsteczkowej równanie reakcji zachodzącej w probówce.

.....

- c) Napisz w formie jonowej równanie reakcji zachodzącej w zlewce.

.....

- d) Podaj nazwę produktu reakcji zachodzącej w probówce, który posiada charakterystyczny zapach.

.....

BRUDNOPIS

TABELA ROZPUSZCZALNOŚCI SOLI I WODOROTLENKÓW

W WODZIE W TEMPERATURZE 25°C

	NH ₄ ⁺	Na ⁺	K ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Ba ²⁺	Sr ²⁺	Ag ⁺	Hg ²⁺	Pb ²⁺	Cu ²⁺	Sn ²⁺	Zn ²⁺	Fe ²⁺	Fe ³⁺	Al ³⁺	Cr ³⁺
OH ⁻	R	R	R	N	T	R	R	-	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Cl ⁻	R	R	R	R	R	R	R	N	R	T	R	R	R	R	R	R	R
F ⁻	R	R	R	N	N	N	N	R	R	N	T	R	R	T	T	N	N
Br ⁻	R	R	R	R	R	R	R	N	T	T	R	R	R	R	R	R	R
I ⁻	R	R	R	R	R	R	R	N	N	T	*	R	R	R	*	R	R
S ²⁻	R	R	R	R	T	R	R	N	N	N	N	N	N	N	N	-	N
SO ₃ ²⁻	R	R	R	R	T	N	N	T	N	N	*	-	T	T	*	-	R
SO ₄ ²⁻	R	R	R	R	T	N	N	T	R	N	R	R	R	R	R	R	R
NO ₃ ⁻	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
CO ₃ ²⁻	R	R	R	N	N	N	N	N	N	N	N	-	N	N	-	-	R
PO ₄ ³⁻	R	R	R	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	T
SiO ₃ ²⁻	R	R	R	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
MnO ₄ ⁻	R	R	R	R	R	R	R	R	-	R	R	*	R	*	R	R	R
CrO ₄ ²⁻	R	R	R	R	R	N	T	N	T	N	N	N	T	*	N	N	N
CH ₃ COO ⁻	R	R	R	R	R	R	R	T	R	R	R	R	R	R	R	R	R

R - substancja dobrze rozpuszczalna

T - substancja trudno rozpuszczalna (osad strąca się ze stężonych roztworów)

N - substancja praktycznie nierozpuszczalna

* - zachodzą złożone reakcje chemiczne

- - substancja rozkłada się albo nie została otrzymana

Zródło: W. Mizerski, *Tablice Chemiczne*, Adamantan, Warszawa 2004

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18																																				
${}^1_1\text{H}$ Wodór 1,01		${}^4_2\text{He}$ Hel 4,00		${}^3_1\text{Li}$ Lit 6,94		${}^6_3\text{C}$ Węgiel 12,01		${}^{12}_6\text{Mg}$ Magnez 24,31		${}^{24}_{12}\text{Cr}$ Chrom 52,00		${}^{48}_{24}\text{Cr}$ Chrom 52,00		${}^{56}_{28}\text{Fe}$ Żelazo 55,85		${}^{108}_{48}\text{Pd}$ Pallad 106,42		${}^{200}_{80}\text{Hg}$ Rtęć 200,59		${}^{201}_{81}\text{Tl}$ Tal 204,38		${}^{209}_{83}\text{Bi}$ Bizmut 208,98		${}^{209}_{84}\text{Po}$ Polon 209,99		${}^{210}_{86}\text{Rn}$ Radon 222,02		${}^{232}_{88}\text{Ra}$ Rad 226,03		${}^{238}_{92}\text{U}$ Uran 238,03		${}^{238}_{94}\text{Pu}$ Płuton 244,06		${}^{244}_{96}\text{Cm}$ Kuriu 247,07		${}^{252}_{98}\text{Cf}$ Kaliforn 251,08		${}^{258}_{102}\text{No}$ Nobel 259,10		${}^{262}_{104}\text{Lr}$ Lawrens 262,11																														
${}^{11}_{11}\text{Na}$ Sód 23,00	${}^{19}_{19}\text{K}$ Potas 39,10	${}^{20}_{20}\text{Ca}$ Wapń 40,08	${}^{23}_{23}\text{V}$ Wanad 50,94	${}^{24}_{24}\text{Cr}$ Chrom 52,00	${}^{25}_{25}\text{Mn}$ Mangan 54,94	${}^{26}_{26}\text{Fe}$ Żelazo 55,85	${}^{27}_{27}\text{Co}$ Kobalt 58,93	${}^{28}_{28}\text{Ni}$ Nikiel 58,69	${}^{29}_{29}\text{Cu}$ Miedź 63,55	${}^{30}_{30}\text{Zn}$ Cynk 65,39	${}^{31}_{31}\text{Ga}$ Gal 69,72	${}^{32}_{32}\text{Ge}$ German 72,61	${}^{33}_{33}\text{As}$ Arsen 74,92	${}^{34}_{34}\text{Se}$ Selen 78,96	${}^{35}_{35}\text{Br}$ Brom 79,90	${}^{36}_{36}\text{Kr}$ Krypton 83,80	${}^{37}_{37}\text{Rb}$ Rubid 85,47	${}^{38}_{38}\text{Sr}$ Stront 87,62	${}^{39}_{39}\text{Y}$ Itr 88,91	${}^{40}_{40}\text{Zr}$ Cyrkon 91,22	${}^{41}_{41}\text{Nb}$ Niob 92,91	${}^{42}_{42}\text{Mo}$ Molibden 95,94	${}^{43}_{43}\text{Tc}$ Technet 97,91	${}^{44}_{44}\text{Ru}$ Ruten 101,07	${}^{45}_{45}\text{Rh}$ Rod 102,91	${}^{46}_{46}\text{Pd}$ Pallad 106,42	${}^{47}_{47}\text{Ag}$ Srebro 107,87	${}^{48}_{48}\text{Cd}$ Kadm 112,41	${}^{49}_{49}\text{In}$ Ind 114,82	${}^{50}_{50}\text{Sn}$ Cyna 118,71	${}^{51}_{51}\text{Sb}$ Antymon 121,76	${}^{52}_{52}\text{Te}$ Tellur 127,60	${}^{53}_{53}\text{I}$ Jod 126,90	${}^{54}_{54}\text{Xe}$ Ksenon 131,29	${}^{55}_{55}\text{Cs}$ Cez 132,91	${}^{56}_{56}\text{Ba}$ Bar 137,33	${}^{57}_{57}\text{La}^*$ Lantan 138,91	${}^{72}_{72}\text{Hf}$ Hafn 178,49	${}^{73}_{73}\text{Ta}$ Tantal 180,95	${}^{74}_{74}\text{W}$ Wolfram 183,84	${}^{75}_{75}\text{Re}$ Ren 186,21	${}^{76}_{76}\text{Os}$ Osm 190,23	${}^{77}_{77}\text{Ir}$ Iryd 192,22	${}^{78}_{78}\text{Pt}$ Platyna 195,08	${}^{79}_{79}\text{Au}$ Złoto 196,97	${}^{80}_{80}\text{Hg}$ Rtęć 200,59	${}^{81}_{81}\text{Tl}$ Tal 204,38	${}^{82}_{82}\text{Pb}$ Ołów 207,20	${}^{83}_{83}\text{Bi}$ Bizmut 208,98	${}^{84}_{84}\text{Po}$ Polon 209,99	${}^{85}_{85}\text{At}$ Astat 209,99	${}^{86}_{86}\text{Rn}$ Radon 222,02	${}^{87}_{87}\text{Fr}$ Franc 223,02	${}^{88}_{88}\text{Ra}$ Rad 226,03	${}^{89}_{89}\text{Ac}^{**}$ Aktyn 227,03	${}^{104}_{104}\text{Rf}$ Ruterford 261,11	${}^{105}_{105}\text{Db}$ Dubn 263,11	${}^{106}_{106}\text{Sg}$ Seaborg 265,12	${}^{107}_{107}\text{Bh}$ Bohr 264,10	${}^{108}_{108}\text{Hs}$ Has 269,10	${}^{109}_{109}\text{Mt}$ Meitner 268,10	${}^{110}_{110}\text{Ds}$ Darmstadt 281,10	${}^{111}_{111}\text{Uuu}$ Unun 280	${}^{112}_{112}\text{Uub}$ Unubi 285	${}^{113}_{113}\text{Uut}$ Ununtri 284	${}^{114}_{114}\text{Uuq}$ Ununkwadr 289	${}^{115}_{115}\text{Uup}$ Ununpent 288	${}^{116}_{116}\text{Uuh}$ Ununheks 292	${}^{117}_{117}\text{Uus}$ Ununsept 294	${}^{118}_{118}\text{Uuo}$ Ununokt 294
${}^{58}_{58}\text{Ce}$ Cer 140,12	${}^{59}_{59}\text{Pr}$ Praseodym 140,91	${}^{60}_{60}\text{Nd}$ Neodym 144,24	${}^{61}_{61}\text{Pm}$ Promet 144,91	${}^{62}_{62}\text{Sm}$ Samar 150,36	${}^{63}_{63}\text{Eu}$ Europ 151,96	${}^{64}_{64}\text{Gd}$ Gadolin 157,25	${}^{65}_{65}\text{Tb}$ Terb 158,93	${}^{66}_{66}\text{Dy}$ Dysproz 162,50	${}^{67}_{67}\text{Ho}$ Holm 164,93	${}^{68}_{68}\text{Er}$ Erb 167,26	${}^{69}_{69}\text{Tm}$ Tul 168,93	${}^{70}_{70}\text{Yb}$ Iterb 173,04	${}^{71}_{71}\text{Lu}$ Lutet 174,97	${}^{90}_{90}\text{Th}$ Tor 232,04	${}^{91}_{91}\text{Pa}$ Protaktyn 231,04	${}^{92}_{92}\text{U}$ Uran 238,03	${}^{93}_{93}\text{Np}$ Neptun 237,05	${}^{94}_{94}\text{Pu}$ Płuton 244,06	${}^{95}_{95}\text{Am}$ Ameryk 243,06	${}^{96}_{96}\text{Cm}$ Kuriu 247,07	${}^{97}_{97}\text{Bk}$ Berkel 247,07	${}^{98}_{98}\text{Cf}$ Kaliforn 251,08	${}^{99}_{99}\text{Es}$ Einstein 252,09	${}^{100}_{100}\text{Fm}$ Ferm 257,10	${}^{101}_{101}\text{Md}$ Mendelew 258,10	${}^{102}_{102}\text{No}$ Nobel 259,10	${}^{103}_{103}\text{Lr}$ Lawrens 262,11																																											

*)

**)